

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési ájjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelvű megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 20—
Fél évre 10—
Negyed évre 5—
Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetéseik jutányosan számítottak.

Nyilvántér száma I K

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lejtulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Világtörténelmi fordulatok.

Nagy az öröm, hogy a háború egész Oroszországgal megszűnt. Jobban örülünk ennek, mint mindama győzelmeknek, melyeket a boldogtalan 1914. esztendő nyara óta arattunk. Ezen az örömről nem íspad se vér, se köny.

Jó előjelnek tarthatjuk, hogy az Ukrajnával kötött békeszerződést nyomon követte az orosz hadsereg deférálása. A monarchia népei fellélegezhetnek. Az egész északi és északkeleti front felszabadult attól az óriási nyomástól, amely reánk nehezedett, mert kétségtelen, hogy ezután Románia sem tartja fenn már soká a hadiállapotot.

Ez a világtörténelmi esemény alighanem általános békehez fog vezetni.

Hiába lozta Versaillesben azt az egyértelmű határozatot, hogy a háborút ernyedellenül folytatni kell. Hiába szónokoltak az antant miniszterelnökei, hogy csak rajta! Folyjon csak tovább az emberi vér. Pusztuljanak csak tovább az emberiség javai, kincsei. Hadakozzanak, vagdal kozzanak csak tovább ádáz dühvel, vak gyűlölettel és cél nélkül, merően pusztítási vágyból. Hiába minden erőlködés, a béke virrad és mosolygó napsugarai egyre melegebbek lesznek.

Lám, tegnap még a franciák hivatalos szócsöve, a Havas-ügynökség azt hirdette, hogy Wilson válasza sem fogja méltatni Herling és Czernin békebeszédét, másnapra meg már Wilson meglepő udvariassággal válaszol. Pedig Wilson szava ebben a háborúban mindig birt sullyal. Különös és jellemző, hogy minden európai táborban úgy a békebarátok, mint a háboruspártiak

a döntő segítséget mindig Amerikától várták. Wilsonon mulik, vajjon a versaillesi haditanács által minden nemzetbeli férfiak és ifjak százezrei fölött kimondott halálos ítéletet végre fogják-e hajtani? Hírlik, hogy az antant küldöttséget menesztett az Egyesült Államok elnökéhez, mely meg fogja tőle kérdezni, vállalja-e a felelősséget a háború folytatásáért vagy a békekötésért? Érzik tehát már az antant államférfiai, hogy a saját felelősségük túl nagy. Félnék, hogy összerokadnak alatta és milliók átka, hosszuja fogja őket sújtani.

Wilson pedig beszéddel fordult a kongresszushoz.

Mindenki tudja, hogy az Unió elnöke a háborút, annak okait és előzményeit kezdettől fogva az angol imperializmus szemüvegén át nézte. Nem csoda tehát, hogy a békét is az angol imperializmus ügyének tekinteli. Csak így érthető, hogy az Egyesült Államok feje nem tudja felfogni, miről is van szó és hogy mennyi álnoksággal és ármánykodással kellett első pillanattól kezdve mindmáig megküzdnie.

A béke, melyet Wilson akar, alapjában véve metafizikai béke, mely Troczki szószátyárkodására emlékeztet. Az Unió autokratája többet akar adni a világnak a békénél, amerikai rendszerű boldogságot akar neki juttatni és be akarja vezetni az aranykort. De az emberiség csörgő frázisokkal nem tud mit kezdeni. Kár Wilsonnak a világ ítélőszékére hivatkozni, mert ez nem igen illik a szerajevói királygyilkosok védőjéhez és oltalmazójához.

Bizonyodik Wilson, hogy az európai ügyekbe nem akar avatkozni, de ugyanabban a percben orvosai tanácsokat osztogat

Európának, hogyan gyógyíthatja fájó sebeit, melyeket egyébiránt a gyakorlatban még jobban felszakgat azáltal, hogy hadsereget küld ide. Ha Wilsonnak kevesebb volna az elve és ahelyett — mint történelemtanár — jobban ismerné Európa történetét, ugy nem keverednék neveléses ellenmondásokba. Kulturáról pedig senkisémm tarthat felolvasásokat, akinek az volt a terve, hogy a közép-batalmak népeit kiírtsák, aminthogy egyáltalán a békekonferenciának előfeltétele kellene, hogy legyen, hogy az ügyrendből az efféle frázisokat kiküpcsolják. Békét akarunk, semmi egyebet! A kulturát összehasonlíthatlanul jobban ismerjük, mint Wilson ur.

Egyébiránt Wilson beszédének van egy olyan tulajdonsága, mely jóváteszi a frázisáradat összes hibáit. Nyitva hagyja az utat a további tárgyalásoknak, sőt az a látszat, hogy erre egyenesen meginvitál bennünket.

Hogy ezt a meghívást elfogadjuk, kétséget nem szenved és bizunk is benne, hogy a keleti fronton való felszabadulásunk után békezaváruknak nagyobb nyomatóka lesz, mint volt eddig.

Ezért bízhatjuk bátran, hogy a világ nemsokára a várva-várt békehez fog jutni.

Windischgrätz herceg Zalamegye közönségéhez.

Windischgrätz Lajos herceg, az új közéletmezesi miniszter leiratot küldött Zalamegye törvényhatóságához. A közéletmezesi miniszter munkájához nemcsak a tisztviselői kar, hanem a közönség támogatását is kéri. A nagyérdemű sorokat az alábbiakban adjunk:

Anna néni titka.

Írta: M. S.

Olyan hangulatban volt a kis város polgármestere és családja, amelyben csak valamely családtag aggasztó betegsége szokta borítani a ház népét.

A polgármester és neje olyan komor arccal ültek az oszonnához, a gyermekek is olyan hangulattal folytatták játékaikat, mintha semmihez sem volna kedvük és csak egy nehéz, bánító gondolat nyomásztó hatását akarnák egyensúlyozni valami foglalkozással.

Súlyos beteg volt a háznál: beteg volt — egy család.

Ez így talán furcsán hangzik, mert cselédnek betegsége miatt nem igen szokott a szívünk megfájdulni. Csak hogy az öreg Anna néni, a polgármester szakácsnője, sokféle tekintetben különbözött a rendes cselédektől. Mikor a polgármester hivatalát elfoglalta, akkor állott szolgálatába és azóta tizenöt év telt el s ez a hosszú idő példátlan hűsége folytán egészen beleolvadt a családba. A gyermekek szerették, mint a mamát. Talán még annál is jobban, mert üres óráiban, mikor más cselédnek kimenő-je lett volna, odatűnt közzük és mesélgetett nekik a jó angyalokról és a szép tündérékről. Múltjáról nem beszélé soha. Nem is bolygatták. Tudták, hogy senkije sincs.

Tehát ez az Anna néni volt a beteg. Bajával szemben az orvos már lemondott tudománya gyakorlásáról, kijelentvén a háziaknak, hogy nincs messze az utolsó óra.

A szobaleány jelentette, hogy Anna néni a nagyságos ural kíván beszélni.

— Talán jobban érzi magát, Anna néni? — lépett a beteghez a polgármester.

— Nem, uram Meghalok.

— Dehogyan hal meg. De hát mi a kívánsága?

— Kívánságom? Az nem nagy. De most,

hogy életem legvégső percét közeledni érzem, szeretnék köszönetet rebegni, amiért hányt-vetett parasztasszony lételemre egy felkaroltak és betegséggemben is gondoskodtak rólam, mintha uri családjukhoz tartoztam volna . . .

— Igen, mert tizenöt évi hűségével megbizonyította, hogy magát az Isten nem szolgálatra, hanem gondos, törekvő háziasszonynak teremtette. S ha külön családod nem adott, ha úgy akarta, hogy hivatását a mi családjunkban gyakorolja, akkor is Isten akaratára szerint történt Lásd, én még azt sem tudom, hogy kik voltak szülőim Csacsakmikoromban a lenchéz kúszóhére dobott magától az édes anyám és felcseperedésemet idegenek jószívűségének köszönhetem. Am most polgármester vagyok és ha valaki szemembe vetné, hogy lenchéz vagyok: nem haragudnám, hanem büszke volnék rá, hogy lenchézből polgármester-

ségig küzdöttem fel magam Amit ismeretlen anyám szívtelessége vétett ellenem azzal, hogy eldobott magától, — nem tudom, jó vagy rossz sors elől — azt az ég jóssága és szorgalmam ki-pótolta nekem . . .

Ezalatt a beteg nyugtalanabban kezdett hánykolódni az ágyán. A polgármester egyet sóhajtott azokra, amit elmondott.

— De még nem beszélt a kívánságáról, Anna néni. Akármilyen, mondja el bátran.

— Nem kívánok semmit Csak azt a kedves urfít, meg a kicsi kisasszonykát engedje a nagyságos úr még egyszer megcsókolnom . . . addig nem tudok meghalni . . .

— Idevezetem őket, Anna néni, hiszen azok is úgy szeretik magát!

S menni akart a gyermekek után, de a beteg nagy küzdelmet, elzántságot tanusított hangon visszazólitotta.

— Megálljon! Még egy szót négy szemközt Az a lelkelen anyu, ki a lenchéz kúszóhére dobta magát — én vagyok!

A polgármester azt hitte, hogy az asszony félrebeszél.

— Maga az édes anyám? — szolt jó későre.

— Ugy van, meg kellett gyónnom Bocssás meg, fiam. Megbocsáthat, mert hiszem erősen, hogy a jó Isten is megbocsáttott. Amit vétet-

Értesítem a törvényhatóság közönségét, hogy ő cs. és ap. kir. főlsége által m. kir. miniszterre kinevezetvén, a kir. kormány megbízásából átvettem az országos közlelmézesi hivatal vezetését. Az új terméssig hátralevő néhány hónap élelmézesünk legnehezebb időszakát jelenti. Országunk lóter-dekei füzödnek ahhoz, hogy e nehéz időt becsülettel végigküzdjük. E küzdelem súlyos megpróbáltatásokat, fokozott köteleességeket ró mindnyájunkra, s próbára teszi a nemzet áldozatkészességét. Erős a meggyőződés, hogy a nemzet ezt a próbát is, — ugy, mint az eddigieket — dicsőségessig fogja kiállani, mert nemzeti és erkölcsi tulajdonain fölül a kártartás tárgyi föltételei is biztosítva vannak. Teljes odaadással rajta leszek, hogy a föltételek a közlelmézeset illetőleg állandóan biztositva is legyenek. Hivatali elődöm nyomain őszinte szociális érzéstől áthatva veszem kezembe a közlelmézes ügyének intézését. A háboru legszörnyűbb szenvedései a dolgozó osztályokat, a szegényeket, a gyengéket és védelem nélkül állókat sújtották. Nemcsak a harclér borzalmait nehezede nek leg-súlyosabban rájuk, hanem a mindennapi kenyérért való küzdelmet is ők vívták a legtöbb szenvedés árán. E szenvedéssel megváltották jogukat arra, hogy az államtól fokozott védelmet, fokozott gondoskodást, a hivataloktól megértő s emberséges elbánást, mindnyájunktól méltánylást s odaadó munkát követeljenek. E célok szolgálataiban mindent el fogok követni, hogy az országban levő élelmiszerkészletek összegyűjtessenek és igazságosan azoknak jussanak, kik azokra legjobban rászorulnak. Ezért készségessig magamévá teszek s támogatok minden oly törekvést, amely a népélelmézes ügyének javítását szolgálja. A mai nehéz időkben minden élelmézesi visszaélés, minden hanyagság, minden köteleességmulasztás a hadsereg, az állam és a társadalom ellen elkövetett súlyos bűncselekmény. A rám nehezede felelősség tudatában hivatali hatalmam teljes súlyával fogok azok elkövetői ellen fordulni, hogy a közlelmézeset rendjét biztosíthassam.

Fölkérem a törvényhatóság közönségét, hogy engem nehéz hivatali működésomban hazafias készségessig támogatni sziveskedjék.

tem ellened, annak jóvátételeért szolgáltalak tizenöt évig — amint ti is elismeritek — mint feleséges család... Mert beláttam, hogy gyermekem házában, akit valamikor eldobtam magamtól, nem érdemelt magasabb állást a szakácsnőnél. Ez elég volt marangoló lelkiismeretem csillapítására. Velel voltam, neked dolgoztam, gyönyörködhettem előmeneteledben, gyermekjeidben... Csókolj hát meg, fiam, először életedben — utolsósor az én életemben...

A végső szavakat akadozva mondta és lát-szott rajta, hogy oly hosszú időn át őrzött titkával kebléből az élet is szárnra kél.

A polgármester meghatótt némasággal hajott oda az öreg asszony halálverejtékes homlokához és csendesen megcsókolta azt.

— A gyermekek... Az unokáim! — nyöszörgött a beteg, görcsösen kítárva karjait.

De megtagadta a vézet, hogy utolsó perceiben megcsókolhassa unokáit és elbucsuzzék tőlük, mert mire a polgármester bevezette két legkisebb gyermekét: karjai lehulltak, lélegz-tének utja örökre elzárult.

S talán ezzel lett befejezve oly igazán vezekelt botlásának az ég ítélete szerint való büntetése. Halálos ágya mellett pedig két ártatlan gyermeklélek nem is sejtette, minő súlyos bűnhődés ért az imént véget.

Propaganda-gyűlés.

A Csáktornyai hadi rokkantak, özvegyek és árvák gyámolítására s a Csáktornyan felállítandó hadiemlék létesítése tárgyában megalakult bizottság, az akciónak szélesebb mederbe való terelése érdekében, ma d. u. 3 órakor, a Zrinyi-szálló nagytermében propaganda-gyűlést rendez, melyre a következő meghívót bocsátotta ki:

Tisztelt Polgártársak!

A világháborúnak nagy áldozatai vannak. Az elesettek százezrei; a rokkantak, özvegyek és árvák milliói jelzik a huszadik század legnagyobb csapásának rettenetes pusztításait.

Az elesett hősookról meg kell emlékeznünk. Drága emlékezetüket nemcsak szívünkbe zárjuk, de annak látható kifejezést is kell adnunk. Hirdesse a Csáktornyan felállítandó hadiemlék a hősokeket, az élőknek, az utódoknak, örök időkre, kik a Hazacsontkitalan fennmaradásáért, jövőbeli megalapozásáért, a nemzet magyarságáért a maguknak legdrágább, a Hazára legértékesebb kincsöket, életöket a harctéren feláldozták!

De a háború dicső rokkantjairól, az elesettek hátrahagyott szerencsétlenjeiről sem feledkezhetünk meg. A hadiözvegyeket és árvákat pártfogásunkba kell vennünk, őket erkölcsi és anyagi támogatásban részesítenünk, hogy egyik se szenvedjen közülök szükségét.

Ennek megvalósítása a feladata az ezen célra megalakult bizottságnak. S meg is fogja valósítani, mert Csáktornyan minden igaz és jó, legfőképpen hazafias ügyért lelkesedő polgársága a bizottságot ebben a törekvésében támogatni fogja.

Jertek tehát Polgártársak s Csáktornya lelkes honleányai a vasárnap, f. hó 24-én, d. u. 3 órakor, a Zrinyi-szálló nagytermében megtartandó propaganda gyűlésre!

Az ezen való részvétel is dokumentálni fogja az igazi részvételt, mellyel a hősokek emléke, a hadiszerencsétlenek szivettépő ügye iránt eddig is viseltetek s melyet a megindított mozgalom során is méltó módon kifejezésre juttatni fogtok.

Ne maradjon el a gyűlésről senki!

Mindenki ott legyen, hogy kitűzött célunknak minél eredményesebben megfelelhessünk!

A csáktornyai hadirokkantak, özvegyek és árvák gyámoltó- és hadiemlékbizottsága.

Gyűjtés a hadirokkantak stb. javára.

A hadirokkantak, özvegyek és árvák s a hadiemlék javára a lefolyt héten adakoztak.

Viola Vilmos dr.	Csáktornya	150 K
Hoffmann Ignác	"	10 "
	Összesen	160 K
	Multkori kimutatás	10480 "
	Főösszeg	10640 K

Adakozzunk az elesett hősokek özvegyei és árvái javára!

Hadseregélyező Hivatal Ispán-tára, Képviselelőház.

K Ü L Ö N F É L E K.

— Zalán Gyula dr. Ünneplése. Az orosz hadifogásból megszökött Zalán Gyula dr. országyűlési képviselő hazaérkezéséről és fogadtatásáról mult számunkban megemlékeztünk. Azóta a népszerű képviselő állandó ünneplés tárgya Alsódomborun és környékén. A deputációk egyre tisztelegnek nála, amelyek őszinte örömtüknek adnak kifejezést szerencsés visszatérése fölött. Ennek a vidék már a katori állomáson való fogadtatás alkalmával adott kifejezést, amikor a környék papsága, intelligenciája, hölgyküldöttsége várta a hazaérkező hadifoglyot s folytatódott a képviselő szék-helyén, Alsódomborun. A deputációk során ünneplés volt a község képviselőtestületének, a tűzoltóságnak, tanítótestületnek megjelenése, kiket Mihácz János községi jegező, parancsnoki és gondnoksági elnöki minőségben vezetelt; megható volt a társaskör tisztelgése, melynek érzelmeit a társaskör ház-nagya, Antauer István gyógyszerész tolmácsolta. A társaskör, elnökének tiszteletre mult vasárnap este 30 terítékes banketet is rendezett, melyen a képviselő nejeen kívül a vidékről is többen résztvettek. A banket folyamán Zalán Gyulát Fábán Gyula lég-rádi plebános s Dobos Miklós főhadnagy köszöntötték fel, mit Zalán képviselő megható szavakban köszönt meg. A képviselő feleségét Zrinyi Károly csáktornyai tanító-képző-intézeti igazgató éltette, a mielőbb való békéért pedig Ehrenreich Nándor katori plebános ürtett poharat. Reményi Zoltán dr. perlaki ügyvéd a Zalán Gyulára mondott pohárköszöntő keretében a visszatérés örömeire 100 K-t ajánlott fel, melynek kamatai a magyar nyelv elsajátításában kiváló eredményt mutató alsódomborui tanuló-közlet lesznek évenként kiosztandók. A banket kedélyes beszélgetés közben a reg-geli órákban ért véget.

— Iskolatátogatás. Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő f. hó 22-én Csáktornyan járt. Kir. tanfelügyelő ez alkalommal az áll. tanítóképző intézet internátusi életét tanulmányozta s egyúttal az intézet félévi tanulmányi előmenetelét is tette vizsgálata tárgyává.

— Halálozás. Béri Zs. Ferenc szentbenedekrendű áldozópap, gimnáziumi tanár f. hó 13 án 37. évében Zalaapátiban meghalt. Az elhunytban Peitl József helybeli üvegkereskedő sógorát síratja.

— A művész elismerése. Stolczer József, városunk születőttje, aki Budapesten a zeneakadémia jeles hallgatója s kiváló szereplésével és zeneszereményeivel már eddig is méltó feltűnést keltett, jelenleg a nagykanizsai 20 as honvédeknel teljesít katonai szolgálatot. Stolczer József zongoraművész azonban ez a helyzete sem akadályozza abban, hogy érdemleges dolgot ne alkosson. Résztveit a Nagykanizsán rendezett Szurmay-estén is szimfonikus zeneképpél, melyet a nagykanizsai műértő közönségnek ajánlott. Stolczer felépéséről a nagykanizsai kritika a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg. Stolczer tudása — írja a Zala — rengeteg, megfigyelése éles, érzélemvilága gazdag, gondolatai önállóak. Rajzaiban, leírásában s jellemzésében alkotóerő nyilvánul meg. Alkotásán a tehetség patinája már is rajta van s e zenei képe megkapó elmeszirákból, káprázlató észrevétele-

lekből, hirtelen fordulatokból áll. Hangszereleése modern, itt-ott raffínált schautikus, de a forrongó erő diadalo kítőreése biztos igérettel mutat Stolczer jövője felé. A komponista fiatal lelke még szép rügylakadást ígér a jövőre.

— **Nyári időszámítás.** Immár harmadszor léptetik élebe a nyári időszámítást. Ugy hírlék, hogy az új időszámítás április 14-ikéről 15-ikére hajló éjszaka kezdődik szeptember 15-ikéig marad érvényben.

— **Köszönetnyilvánítás.** Egy nemesszüvű úrnő 50 K-t, egy piknikrendezősege pedig 32 64 K-t adományoztak az izr. nőegyletnek, a melyért hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Ujra tél.** A kellemes, enyhe tavaszias időt ismét a télies idő váltotta fel. Erős, hideg szélkavargás után a tornyosuló fekte felbök újból meghozták a havat, mely e hó 15-ike óta vidékünk teljesen ellepi. Azóta tartós a hideg, úgy látszik még egy darab ideig meg akarja akadályozni, hogy beálljon a várva-várt tavasz.

— **Karambol.** A déli vasút csáktornyai állomásán e hó 16-án este könnyű kimenetelű karambol játszódott le, mely az ijedségen kívül nagyobb bajt és kárt alig okozott. Az összeütközést a Nagykanizsa felől jövő 48 sz. tehervonat idézte elő, melynek egyik kocsija a váltótornynál álló másik tehervonat hátulsó kocsijába, ki nem derített okokból beleakadt, minek következtében a kocsit kereszbe állott s még más két kocsit is a sinekből kiemeltetett. Az utolsó kocsit megrongálódott, de a két utolsóelőttinek a bennők lévő katonalovaknak és velők volt katonáknak ijedségen kívül egyéb baja nem történt.

— **Takarékpénztári mérleg.** A Csáktornyai Takarékpénztár 1917. évi mérlege 220804046 korona vagyonnal szemben 217007057 teherállományt mutat ki. Az év tiszta nyeresége 3796989 koronát tüntet fel. A takarékpénztárnak értékpapirokban 83560730, váltókban 78468844, adólevelekben 19812441, heti-betét adólevelekben 8569, ingatlanokban 100000 K értékű vagyona van. A teher nagyobb tételei: részvényitőke 500000, tartaléktőke 42900, betétek könyvecskére 149800508, heti-betétek 30125, elszámolás alatti tételek 3596025 K stb. A takarékpénztár a nyereségből osztalékokra drbként 25, tiszteletdíjakra 2060, jutalmakra 3300, drágasági pótlék címen 1800, közhasznú célokra 370 K-t fordított.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai mozgó színházban a mai előadások műsora: A rejtelmes hirdetés (detektívdráma 4 felv.); a szerdai előadások műsora: A toprini nász (4 felv.). — Jön: Fekete gyémántok (I. rész).

— **Műkedvelői előadás.** Febr. 9-én ünnepe volt a drávavásárhelyi állami elemi iskolának. Ünnepeit a tantszület, ünnepeit a gyermekeereg és a komoly kultur-épület megtelt idegen érdeklődőkkel, kik elhozták felük melegét oda a gyermekek közé, hogy azon át, szeretettel nézzék azt a kis szindarabot, melyet a tantszület szíves társadása révén a gyermekek előadtak. Igazán kedvesen lepelt meg bennünket a színházzá átalakított tanterem. Az ember önkénytelenül nem kereste a falon a komoly falitáblákat, sem pedig a léképeket, de freskókat kutatót a mennyezetlen és igazi színészeket sejtett a kulisszák mögött. Es nem csaiódott. Freskókat nem talált ugyan sehol, de jöttek

kedves mosolygó arcú gyermekek és elvezettek bennünket a mesék Királynőjének birtalmába, hogy megtanítsák a kis Pista és Sárika személyében a magyar fiukat és lányokat a Haza iránti szent kötelességekre. — S a Mesekirálynő fölfogja helyzete komolyságát és meghallgatja János vitéz orronverő hőstetteit, Erős Miska várakat összedöntő erejéről szóló beszámolását, Árgirus királyfi hadvezéri ügyessége dicséretét csai ki belőle, de leginkább meglepi a kis Hüvelyk Matyi bátorsága, aki egy katoná bornyujában jut el a harcérre és egy üres konzerv dobozban hallgatja ki az ellenséget. No de nem maradnak mögöttük hősiességben a mesék leány szereplői sem. Hőféherke ápolónő lett, Hamupipóke hősapkát köt a katonáknak, a kedves kis piros Bóbitás meg borral, vízzel üdít fel a lövészárookban harcoló hősoket. Az apró kis viráglünder virággal szórja be azoknak a sírját, akikre a síró édesanyák csak könnyeikkel gondolhatnak sok álmatlan éjszakáikban. Egyik nagyobb hős, mint a másik; mégis szerényen vonulnak el a kítüntetések elől. Végre a kis piros Bóbitás kapja meg a »fényes csillagot«, melyet ő szerényen a nemzeti zászlóra tűz. — Ilyenek a mi katonáink, bátrak, mint egy oroszán: szerények, mint a bokorban illatozó ibolya. És ezért áldja meg a jó Isten kardjunkt; azért mennek győzelemről-győzelemre s azért hajol meg hősiességük előtt az egész világ. S mi azt kívánjuk a mesék apró kis hőseivel, hogy a nemzeti zászló vezesse teljes diadalra igaz ügyünket és hozza meg mielőbb minden oldalról a várva-várt békét, hogy aztán együtt, mindnyájan, boldogan zenghessük a magyarok legszebb imádságát: »Isten áldd meg a magyart! fm.

— **Meghívó.** A csáktornyai leányintézetes növendékei jövő vasárnap a csáktornyai hadirokkantak, özvegyek, árvák s a szobor javára 7 pontból álló kabarét rendeznek. Az előadás kezdete 6 órakor. Belepti díj 2 K. Felülfizetések köszönettel fogadlatnak.

— **Kolduasszony szerencsétlensége.** Kermann Mária 76 éves stridóvári kolduasszony f. hó 17-én d. u. 1 órakor a tűzhelyről egy vízzel telt fazekat akart levenni, miközben ruhája a nyitott tűzhelyről meggyulladt. Könnyű ruhája a tűztől azonnal lángot fogott, minek következtében a szegény asszony másfélnapi szenvedés után iszonyú kínok között meghalt.

— **Repülőgép.** Mult pénteken d. e. háromnegyed 12 órakor ritka jelenségben volt része a csáktornyai közönségnek. Óriási magasságban egy katonai repülőgép suhant el Csáktornya fölött nyugat-keleti irányban. A repülőgép alig látszott, de berregése erősen hallatszott.

— **Közélelmezési kormánybiztos.** A kormány a közélelmezési viszonyok szabályozására és ügyeinek elintézésére 9 kormánybiztos állást szervezett, amelyekre néve a kinevezések most történtek. A hivatalos lap szerint Zalavármegye kormánybiztosának Szmracsányi György pozsonyvármegyei főispán nevezetelt ki. A kormánybiztos első teendője a kerület megszervezése után az élelmezési bizottságok felállítása és összehívása lesz.

— **Tanulók félévi osztályozása.** A január havi fűtési szünet miatt a tanítóképzőintézeti növendékek félévi osztályozása is

január végéről kitolódott. Miniszteri rendeletre a félévi osztályozás február 20-ikára tüszetelt ki s így a növendékek félévi értékelői február 23-án osztatnak ki. A katonánövendékek osztályozása és vizsgája március 12-én lesz.

— **Tisztek hozzátartozóinak vasuton való utazása.** Egyik decemberi hadügyminiszteri rendelet megtiltotta a tisztek hozzátartozóinak a vasuti tiszti kocsiban való utazást. Ezt a rendelkezést egy rendelet most hatályon kívül helyezi, így a tisztek hozzátartozóikkal együtt utazhatnak a tisztek számára fenntartott vasuti kocsikban.

— **A damásai lövöldözés epilógusa.** Simonics Vince és Gyurkin István 19 éves damásai legények a mult év őszén floberegyverrel rálöttek Mezga István legénytársukra. A sörétek a sértett hasába, mellébe, karjaiba furódtak, de szerencsére nem okoztak életveszélyes sebeket. A két legényt, mult héten vonta felelősségre a nagykanizsai esküdttöróság. Eleinte nem tudták megmondani, hogy mért akarták Mezga életét kioltani. Maga Mezga se tudta ezt, mert mindig a legjobb viszonyban volt a vádlottakkal. Hosszas vallatásra végre a vádlottak azzal védekeztek, hogy a sértett lopással vádolta meg őket. Mezga azonban tagadja ezt. Így a lövés oka rejtély marad. Az esküdtek szándékos emberölés kísérletében mondják ki bünösnek a vádlottakat. A verdikt alapján a bíróság Simonicsot négy évi, Gyurkin Istvánt pedig két évi börtönre ítélte.

— **Újból háború Oroszországgal.** Tudvalevő dolog, hogy az orosz kormány nevében Trockij népbiztos Brest-Litovszkban kijelentette, hogy az oroszok beszüntetik a háborút s a hadsereget leszerelik, de formális békeszerződést nem kötnek. Idők folyamán azonban kitént, hogy nem is oly őszinte volt Trockij kijelentése, mert a sereget leszerelik ugyan, mely zűlöttegénéll és legyelméletlenégénéll fogva már ugy sem való, de egy új sereget szerveznek, a vörös gardát, mely máris félelmetes réme azoknak a vidékeknek, melyet az oroszok még megszállva tartanak. Így Finnországban, Estland, Lievlandban s különösen Ukrajnában borzalmas pusztításokat visznek véghez az orosz katonák. Ebből kifolyólag a német főhadiszálláson folyt legutóbbi tárgyalások annak a megállapítására vezettek, hogy a pétervári kormányának a béketárgyalások utolsó gyűlésén tett egyoldalú kijelentései Németország teljes katonai szabadságát nem érintik s ezért a fegyverszünet határidejének lejártá után a hadiállapot ismét automatikusan életbelép. E hó 18-ika óta tehát ismét háború van, de csak a németek és oroszok között. A németek máris akcióba léptek. Seregeik zászlóikat már a Duna felé lobogtatják s Kovel felé is nyomulnak elő a németek, hogy az ukrájnaiak segítségére siessenek.

Szerkesztői üzenet.

K. K. Csáktornya. »Könyörgés« c. verse tehnikai fogyatékoságai miatt nem közölhető.

H. I. Itália. Fakerezet előtt. Nem közölhető. A harmadik versszak semmikép sincs összhangban az első kettővel. Mintha nem egy tollból került volna ki. A »Tisznyolodévesek« költeménye egyáltalában nem ütötte meg a mértéket.

Szeretetadományokat kér a Hadsegélyező Hivatal!

Átvételi különítménye, IV. Váczi-utca 38. sz.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za pak izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Preplatna ošna je:

Na čelo leto K 20—
Na pol leta 10—
Na četvert leta 5—
Pojedini broji koštaju 40 fill

Obznane se poleg pogodbe i ta računaju.

Odgovorni urednik: ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik: MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik: STRAUZ SÁNDOR.

Surađnik: SRÁY FERENCZ.

Nemška je s Rusijom u neprijateljstvu.

Nemška bude morala u Rusiji red napraviti. - Ukranija u prijateljstvu s nami. - Čela Galicija je opet naša. - Kraljeva hvala narodu i vojski za odanost i vernost. - Strahoviti nered u Rusiji. - Brat brata kole i brat od brata robi u Rusiji. - Rumunju zlo ide. - Bude se pomiriti moral, ili bude do kraja propal. - Livland, ruska zemlja je Nemšku prosila, da red napravi u Rusiji.

Kak stojimo na bojnopolju?

(M. J.) S Ukranijom je mir gotov. To za nas i za tabor mnogo znamenje, ako znamo i premislamo si, da je Ukranija tak velika država, kak je Austrija-Magjarska i da je ov orsag najbogatiji orsag u čeloj negdašnjoj prepaloj Rusiji. U Ukraniji je još mnogo skrivena zrna i drugoga živeža koja bude se vezda prodala.

Za nas je i zbog toga jako važna stvar sklopleni mir s Ukranijom, ar nismo u susjedstvu s Rusijom. Pri jednoj strani Galicije i Bukovine smo si medjaši s Ukranijom, a pri drugoj strani Galicije s Poljskom. Tak med nami i med Rusijom leži Ukranina i Poljska. Od vezda nebudemo ovoga fališuća naroda, rusa u susjedstvu imeli. Ukraninci nisu rusi, niti ne govorišu tak, kak rusi. I u Magjarskoj imamo ukraninacov; ovi se zoveju rusnjaki. Ovi su dobri i poštenu ljudi, ali veliki siromaci, kajti zlo česte zemlje imaju u onim dvema našimi varmegijama pri Karpatih, gde rusnjaki to ješt ukranini stanuju.

Ukraninska država bude vezda u najboljšem prijateljstvu s nami i moguće, da budemo mu morali pomagati reda napraviti u njihovom orsagu, ar pravi rusi, boljševikivčanci svojom črrenom gardom haraćiju i u mnogih stranah Ukranine, ar boljševikivčanci neče mir, nego hoće, da bi se u čeloj Europi ljudi med sobom tukli.

Da Ukranina za istino hoće mir, s tem je dokazala, da je onu stran Galicije, koje je u ruki imela pri Brodiju varašu, je odmah nam prek dala i svoju vojsku iz ovih krajah van potegnula.

Naš kralj Károly je na svoje narode i na vojsku najvišeša ručno pismo poslao, gda se je s Ukranijom mir sklopil. Tak onim, koji su doma trpeli, tak takaj onim, koji su na bojnopolju harćevali s toplimi reči je očitaval svoju previšnju kraljevsku hvalju za odanost i vernost prema kralju i prema domovini.

Dok blagoslov mira s Ukranijom čutimo u naših srcah, dotičas se črni oblaci

dizeju nad ostalom Rusijom. Gđa se je ruska vojska s vladinom naredbom rezpuštala, onda vre neđa bilo ruske vojske, ar su se regimenti od sebe rezliši, ali predi prodali vojniki svoje stuke, puške, mašinaste puške konje, kola, opravu i sve kaj je k taboru potrešno. Za tal čenu mogel je kupiti, kaj je gdo štela. Velikoj ruskoj vojski, od koga se je negda čelo svet bojal, je kraj. Ovoj, sto i sto jezzerov i više milijunov broječoj vojski vezda nigdo neda kruha, kajti vlada nema iz česa dati, za to ova velika vnožina vojska si sama priskrbi kruha i drugu hranu, gde do nje segnuti more. Moremo si premisliti, kaj delaju ovi, u čoporth putujući šeregi, ako u koje selo, ili varaš dojdju. Odzemeju sve, kaj gde najdeju. Jaj, i prejav onim mestam, prek kojih ove put dimo vodi! Ne krađeju ovi, nego robiju rogatu marhu, svinje, ovce, živod i taki zakoleju, da si spečeju, ili skuħaju. Hambare i lagve rezbijaju, da si melju i pitvinu priskrbiju. Bog oslobodi, da bi se gdo suprot stavil! Njega vubijeju, hižu mu vužgeju. Strahoviti nered je sveposut u Rusiji. Ovi vojniki se nikoga nebojiju, nikoga nepostuhneju, nego kakti divje zveri haraćiju po čelim svojem orsagu. To je konec ruskomu taboru!

Vlada boljševikivčanske stranke, da se držati more, gda je putem naredbe rezposlala rusku vojsku, je odmah za se jednu novu vojsku postavila, koja se črena vojska zove. U ovu vojsku je stupilo mnogo takvih, koji su u velikoj ruskoj vojski služili do vezda. Ova nova vojska takaj iz haraćenja živi, ar vlada nema peneze. Čilj ovoj vojski je, da se proti onim drugim stranjkam bori, koje nisu boljševikivčanci. Brat brata kole i brat od brata robi!

Kak smo denes tjeden javili, u Brest-Litovskoj su dokončali, da budu se s ruskom vladom u Petrogradu dalje vodile rezprave od ruskoga mira. Nemška i naša komišija je odputovala u Petrograd. Vezda se čuje, da se ruska niti tam neče pogadjati, nego natežuje rezpravu. Lenin, pak Trockij veliju, da druge važne posle imaju. Vezda komišija nezna, kaj bi učinila. Bude

brčas žurno ostaviti morala ovoga nesrećnoga orsaga, kajti jim je i život na pogibelje. To bude s tem bolje napraviti morala ar je nemška vlada izrekla, da ako se neče rus pomiriti, bude opet u taborski stališ stupila s Rusijom. Nemška vlada je vre i rezglasila, da njegovu ruku od 10 ga februara ne veže nikaj, da nebi od 10 ga počemši za sedem dni opet u taborski stališ stupil s Rusijom.

Nas se nakanenje nemca ne tiče, ar mi vre nismo u susjedstvu s Rusijom, ali Nemška je ostala s njom u najbližšem susjedstvu, pak zbog toga za Nemšku nije svejedno, ako se njegovi susedi tučeju med sobom, ali pak su u miru. Zbog toga se nadjali moremo, da bude nemška vojska dalje rukuvata u Rusiju, da tam ona red napravi.

Moremo si misliti, kaj je u Rusiji, ako još k onomu, kaj smo gori pisali, još dodajemo, da dobro oblečeni ljudi nevupaju na vulicu iti, ar budu prisiljeni, da svoje kapute, pak cipele daju boljševikivčanom i drugim dimo vandračućim vojnikom. Svećeniki, pak navučitelji iz bogčuvanje živiju. Porciju nigdo ne plaća. Deka ne hodiju u školu. U školah boljševikivčanci govore držuju decam, da ne posluhneju svoje roditelje. Mladi dečki, pak puče bez srama živiju skupa.

A tomu svemu je englez kriv, koj je rusa u Rusij postalo, koj je spenezi k sebi privail Rusiju. Englez s rusom skup su našu domovinu na falate rezčepati šteli, a vezda se je Rusija sama sebe rezčepala na mnogo falate. Gdo bude tam gda red napravil? To samo Bog zna.

Niti ruskomu najbližšem pajađu, izdajici rumunju ne ide dobro. Čuje se, da bude se njihov kralj zahvalil. Rumunjski korman je prepal. Vlada se je zahvaljila. Novi ministerpredsednik je Avaresku general, koj je za mir. Hitro mora za mir prositi, ar je Rumunjska obkoljena samimi neprijateljji. Niti jednoga prijatelja neima u svojem susjedstvu. Na to je spravil bivši ministerprezident Bratianu svojega orsaga! Eng-

lez se grozi Rumunjskoj, da se nebi pomiril. Ali kaj hasni njegova groznja, ako joj nemre pomoći! I Rumunjska se je hotela deliti. Mislila je, da bude za jeden, dva ti-jednov četi Erdelj, pak još nekoje magjarske varmegije njegove. I pri njem se je naopak pripetilo, ar je skorom polovica Rumunjske vu našoj ruki. Ako hoćemo, mu nazaj damo, ako nećemo, mu nedamo. Da mu bulgari nedaju nazaj Dobrudžu, koju je rumunj odtrgel pred četirimi lěti od Bulgarije, to je istina.

Najnověši glasi su sljedeci:

Na ruskom frontu od izhodnog morja do Pripjet zvanog mesta samo nemški šeregi stojiju. Ruski šeregi su se rezisli. Boljševikiova črlena garda vu Livland zvanog ruskoj zemlji strahovito harači. Zemeljsku gospodu su iz njihovih hižah iztirali i odnesli sve. Črlena vojska vu cirkvah pleše i drži zabave. Stanovništvo Livlanda je Nemšku zamolilo, da bi red napravila vu toj ruskoj zemlji. Nikomu život neje siguren vu Livlandu. Ako nebude Nemška svojom voj-skom hitro obsela Livlanda, onda budu vu toj zemlji još živi muži, ženske i deca vmorjeni od črlene vojske.

Ruska vlada je zapoved pisala na rumunjsku vladu, naj se odmah pobere s svojom vojskom iz Besarabije. Na pismo ruske vlade rumunji nikakov odgovor nesu dali. Zbog toga je med Rusijom i Rumunjskom taborski položaj nastal.

Protulětno delo vu sadovnjaku.

Okolo serdin februara marljiv gazda previzlěra svojega sadovnjaka. Staro pirnato i takvo sadovno drěvo, koje vise ne rodi vun posěće i pobrini se, da na mesto be-teznoga drěva, mlado, zdravo i plemenito sadovno drěvo prebavi i posadi

Marciaša meseca počne se cěpljenje, poleg toga već vezda svaki si naj prebavi k tomu potrebeće šibe. Šibe navěk od sun-čenoga kraja moramo rezati, jerbo na ovi strani puno žreleše su šibe i oke. Za cěpiti

šibe navěk leto dan stare, tojest lětne šibe narězemo i nigdar dvě leto stare ili pak razgarjene.

Na rězane šibe, doklam, je nucali bu-demo, sraniti je moramo vu pivnicu med pěsek ili pak na vrto je zakopamo na tak-vim mesto, kam sunce ne sija. Odonut sam-onda je zememo vun, kad se cěpiti poč-nemo. To zato moramo tak delati, da se nam šibe ne posušiju.

Zatem dojde snaženje drevja. Najpredi pobrati moramo gnjězde od gosenic. Gnjěz-de vu žep ili vu torbu moramo metati, da je ne režeptemo. Pobrane gnjězde na ogeunj hitimo.

Zatem zeme gospodar vu ruke malu žagicu i skarnje, da posnazi drevje od su-hoga kitja. Najpredi doli spili suho kitje. Lěpo sliku tak ima drěvo, ako na vkriz sto-jeće kite doli spilimo i guseše kite prerė-dimo. Prerėđjeno korunu leži prehodí žrak i poleg toga listje puno jakše i zdraveše bude.

Sadovnoga drěva korunu tak ravnamo da odsnutra prazna bude, samo serdinašnja kita ostane. Odsvuna ostajuće kite tak slo-zimo, da drěvo lěpo okruglo bude.

Nekojeja drěva steblo, najmre pak sta-rogja drěva, jako je spokojano. Pod ove reške na nosiju svakojački kukci jaje iz kojih na-protuletje gusenice izlaziju i poždereju listje i cvěta. Takvo drěvo zabadav poličimo svap-nom na jesen. Vapno nemore vu svaki re-žek dojtí gde su skrite jaje i nemore je vu-nišiti. Trsiti se moramo, da steblo gladko bude i da nebude nikakve stare kore imalo pod koje bi svakojački kukci jaje na nosili i drěvo posmradili.

Staro hrapavo steblo s jednim nē oš-trim nožom moramo postrugati, samo pa-ziti moramo, da odspoduju zeleno koru ne sbantujemo. Zatem zememo jedno drotnato ketu i drěvo lěpo na gladkoma postružemo da nikakov mehlin ne ostane na drěvi.

Marljiv i razumen gazda, da obrani drěvo od gosenic i male ptčice zove na pomoć. Svrho toga male senice, koje su naj-

veksi neprijatelj gusenicom, proba vu svo-j sadovnjak je prevriniti. Svrho toga napravi takve krlětke iz kojih moreju male senice vu krlětke deti tikvine kušćice jesti. Najmre pak pozimi moramo male ptčice hraniti, ako hoćemo, da nam veliki pomoćniki ne-pogineju od glada i od zime. Svun toga pak još i takve škatule napravi, vu koje senice moreju si gojězde delati i ove ška-tule po drěvu navěsi. Po ovih škatuljah se nastaniju male senice, gnjězde napraviju, jaje zneseju i kad mlade senice počneju jesti, stare senice na dan jezero i jezero put se obrneju i navěk vu klunu doneseju do-bro pečenku, tojest gusenice mladim seni-cam. Tri, četiri obiteljov senicah nezmero gusenice vuništiju na dan. Dakle nato se mora trsiti gazda, da skim više senic more nastaniti vu sadovnjaku.

Pazi gazda i na to, da deca nebantu-jeju male ptčice, gnjězde, jaje i mlade. Tak-ve lopove zakon jako oštro kaštiga.

Negda i od susedovoga sadovnjaka do-laziju gusenice. Da ove nemoreju na našo sadovno drěvo gori splaziti, katranske prs-tane prevezemo na steblo, prek katrana ne-moreju splaziti gusenice.

Sadnjenje sadovnoga drěva.

Takvo sadovno drěvo, koje trde kušćice ima, kak je napravilo marulica, breskva, črěšnja navěk naprotuletje se mora posaditi drugo sadovno drěvo, kak je naprimer ja-buka, hruska, i t. d. navěk vjesen se mora na stalno mesto posaditi.

Ako vjesen sadimo drevje, onda već srėd leta moramo grabe skopati, ako pak naprotuletje hoćemo saditi, onda već vjesen skopamo grabe. Vu grabe zreloga gnoja tre-ba deti, da odspodnja zemlja hraniva bude. Ako je odspodnja zemlja projnata, onda na širokoma i gliboku je potrešno skopati zem-lju i na mesto srčnom zemljum spunimo grabu.

Na jesen onda počnemo saditi, kad listje iz drevja doli scuri, naprotuletje pak predi kad drevje potira.

Drěvo jako pazljivo se mora vun sko-

Zabava.

I.

Plemenita osveta.

Lončarić Matjaš je mislil, da bude mu vu Ameriki bolje išlo kak doma, prodal je svo-jeja maloga grunta, kravicu svoju i svinje svoje za fal cenu, pak se je odpeľjal vu Ameriku.

Vu Nevyork zvanom amerikanskom va-rašu je iskal delo, ali kajti tam ne je na-šel, odputoval je dalje, dok je došel vu Pitts-burg, gde su vu rudnicah lapor (vuglenje) kopa iz zemlje. Dvanajst vur sploh je tu moral delati pod zemljom, za koje delo do-bil je vu našem penezu četiri kurune.

Lončariću se nije vidlo to, počel ješpotati:

— To duže nemo trpeli, bolje da os-tavimo ovo mesto, — rekel je svojim paj-dasom, s kimi se je spoznal. Idemo drugam posla iskat, im je svet dost veliki.

Čul je to njegov verkfirer (poslovodja) pak je odmah javil ravnateljstvu, da Lon-čarić punta težake Poslovodja bil je rus; zval se je Cvukanov Ivana.

Kaštiga bila je velika. Odsudili su Lon-čarića, da četiri tijednov dugo nesme zpod zemlje gori dojtí i da mora zabadava de-lati jeden mesec.

Vežda je stopram besen postal Lonča-rić! Kak bi to moglo biti? Kaj je on rob? Je li se slobodno takvo vu blaženoj Ame-riki dogodi?!

Vežda je došlo zlo na Lončarića. Mo-ral je mesec dni vu rudniku zabadava de-lati, na kaj ga je rudnički sud odsudil. Vu tem mesecu nigdar nije imel mira, ar mu je za hrbtom stal rus, njegov poslovodja. Gđa je mesec minul, odpustili su ga iz službe.

Zadnji popoldan, gđa su njegvi paj-daši po plaću si išli v kancelariju, i on je poljeg bil, da mu težacku knjigu v ruke daju.

Poslovodja Cvukanov Ivan je takaj tam bil i došuljal se k Lončariću, pak mu veli:

— Budeš nas ostavil Matjaš?

— Hvalja Bogu, budem se rešil toga pekla, pak i vas, — odgovori Lončarić Matjaš.

— Pak si zaistino siguren, da buš nas ostavil? — pita ga poslovodja.

— Kaj pak da vas ostavim, — veli Matjaš, — samo čekam, dok red na me dojde, da mi knjigu daju.

Ruski poslovodja k njemu stupi, ogri-ga pak mu veli:

— Ako je tak, onda s Bogom Matjaš! Bog te blagoslovi!

— I tebe! — veli Matjaš.

Matjaš je ravno pred stol hotel stu-piti, gde se težacke knjige davaju vun, gđa poslovodja glasno, kak je mogel, zakriči:

— Negdo mi je bugjelara vkral! Veli-ka buka je nastala na te reči. Došli su re-dari, koji su na prijavu Ivana poslovodje pri Lončariću našli bugjelara, kojega je po-slovodja rus, gđa je Lončarića ogril, mu vu žep porinul. Sud je Lončarića na leto dni trajučí rešt odsudil.

Lončarić v reštu, vu svojem trpljenju je odlučil vu sebi, da bu se osvetil nad ru-som Cvukanov Ivanom. Ali gđa je sloboden bil rešta, nije našel galženjaka rusa, ar je vre ostavil rudnika, obogatil se i dimo odi-šel vu Rusiju.

I Lončarić je ostavil Ameriku. Odpeľjal se je dimo, da z nova počne tam, gđa je svoje posle vu svojem domu ostavil.

*

Za dve leti se je preobrnuł svet. Stra-šen tabor je nastal pri nas i vu celoj Eu-ropi. Ruski car, srb, englez, francuz i t. d. su se s nami i s nemcom vu bojni položaj pustili.

Svaki je moral vu oružje stupiti. Na mesto kose je i Lončarić Matjaš pušku vzal vu ruke. Vu šestom mesecu tabora je vre odlikuvan bil s vitežkom zelencijom.

pati tak, da se korenje ne bude ogulilo. Za-
tem duge korene i duge kitice s škarjama
storom na polovici odrežemo. Za korunu
tri, četiri kitice ostavimo. Koje drvo samo
dvé svrzi ima, ono je né lépo, niti pak nig-
dar nemore lépo korunu imeti.

Drévo tak gliboko je treba posaditi, kak
je na prvéšim mestu bito. Najpredi jednoga
koleča zabijemo na serdin grabe, plemenito
drévo pak k koj na ložimo. Med korenje
drobno zemlju namećemo, drévo pomalem
stéplemo, da se zemlja okolo korenja reži-
de i da nigdi luknje ne ostanaju. Ako med
korenjom prazno mesto ostane, korenje se
splesnivi. Zemlju dobro negazimo, da drévo
jednako i čvrsto stoji. Nazadnje pak dobro
zaléjemo. V jesen posadjeno drévo néje
smeti zaljati, jerbo léhko se pripeli, da zm-
rzne. Kad zemlja pokrije korenje, onda zro-
loga gnojja denemo vu grabu ali tak, da
nedojde na korenje ili do stebila jerbo léhko
se splesnivi i drévo doli dojde. Grabo za-
tem spunimo i zemlju opet dobro gazimo.
Okolo dréva tanjéra napravimo, da deždjov-
nica i snéžnica se nuter vu zemlju vpije
i nemore od dréva vkraj steći. Nato i po-
leti moramo paziti, kad je suša i drvje
zalévati moramo. Nazadnje drévo kolicu pre-
vežemo po priliki ovak 8.

Negdašnji naši dobri starci i na to su
jako pazili, da drévo tak dojde vu zemlju,
kak je na starim mestu bilo, tojest koja
stran je na sever slala, ona je i na novim
mestu na sever bila oberjena, koja pak je
na jug stala, ona je i na novim mestu na
jug bila obrjeno.

Kak se posadi drévo, višeput zaljati ga
moramo.

Cepjenje.

Sadovno drévo moći je cépiti ili pak
okolérati. Najbolše je pod kozu cépiti. Cě-
piti ili okolérati spisma se néje moći nav-
ćiti. Skorum vu svaki občini je cepilnjak i
koj cepilnjaka na brigi ima. Ov svaki rad
pokaze, kak se mora cépiti.

Samo na to moramo paziti, da navěk
takvo drévo posadimo, koje nema krvne

voši, pak iz takvoga dréva cėpimo drugo
drévo, koje takodjer nema krvne voši.

Koji cepelnjake na brigi imaju, radi
daju svakomu plemenite šibe za cėpiti.

(Drugiput dalje.)

Vogrintaits Nándor
školski ravnatelj.

Ukrainska republika.

Dugo su ne mogli odlučiti, ali izbilja
ima Ukra orsaga i ali je ukrainski jesik
ne ravno takvi, kak je i ruski. Sad su uk-
rainci s jednim vudarcom pokazali celomu
sveto, da imamo Ukra orsaga. Ukrajna
slobodna stoji prednami i neje više pod
ruskim jarmom. Nazat su zadobili svoju
sloboscinu i više nigdar jim ne bude ruski
cari zakone krojili.

Neje očivestno moći preraćunati, kul-
ko ukraınca ima svet. Samo tuliko znamo,
da nega njih četerdeset milljunov, kak to
nekoji veliju. More njih biti poprilički dvaj
stipet, do trideset milljunov. Ukrajna na is-
hodu pri Kaspi morju ima hatara, od juga
pri Črnim, od zapada pak pri Polskim or-
sagu je granica. Ukrajna 850 kvadrat kilo-
metrov je velika, dakle vekša je, kak štera
gud druga država vu Europi s vun Rusije.
Ukrajna Južne Europe je magazin zrnja. Ku-
liko zrnja je Rusija vun litrala, to je sko-
rom sve iz Ukrajne išlo. Naj više pšenice
i ječmena raste, aii i nezmierno cukora, du-
hana, sada i zelinja pošila širom vu svet.
Takodjer nezmierno domaćih žvinah ima
Pred taborom do trideset milljun marhe su
nabrojili. Trgovina neje se mogla tak rezviti,
kak prinas, jerbo ruski zakoni su to né do-
pušćali. Na Don okolici glasovitne laporske
rude imaju. Takodjer i svakojačkoga kova
se puno najde.

Ukrajni spada: Kiew, Vohynia, Podol-
lia, Cherson, Gsernigov, Pollava, Charkov,
Kursk, Vorones, Jekaterinoszlav. Taura, Ku-
ban i Don okolice, tojest provincije. Svun
toga još i vu Polskim vu lepim broju sta-
nujeju ukranjčari. (Iz ovih provincijah sad
dimo dojdeju naši zarobljeniki.)

Jako važna stvar je to, da iz Rusije
prek Ukrajne pela put k Črnomu morju.
Rusija jako vu dobrim susedstvim mora
biti s Ukrajinom, ako hoće do takvoga mor-
skoga postajališća dojtii, koje ne zmrzne,
jerbo drugat čisto bude zaprtá pred svetom.

Vu Polskim je svrho toga velika uz-
buna, jerbo su i od Polske zeli Cholm oko-
licu i prekopili su k Ukrajni. Vu Cholm
okolici takodjer vekša stran je ukrajaca i
svrho toga su morali ovu okolicu sim pre-
klopiti, barem je negda Polskomu spadala.

Zanemito je to, kakvoga hasna bućo
imali centralni orsagi od Ukrajne. Vu gos-
podarskim položaju puno nam leži bude,
kak nam je do vezda bito.

Nemci su već preraćunali, da vu bliž-
njim vremenu samo iz kievške okolice je-
zero petsto milljun metercentov živeža mo-
remo dobiti, svun toga 185 jzer tonna
graha, 156 jezer tonna ječmena i 92 jezer
tonna pšenice, Mesa takodjer nezmiernoga
moremo dobiti. Najmenje jeden milljun ro-
govnate marhe i fertal milljun svinj ima
orsag, iz toga dosta moreju dobiti centralni
orsagi. Raćunati moremo i na svakojačke
kože i na druge stvari.

Ukrajna sad nam more biti jeden tak-
kov magazin, kojega nigdar je ne moći
sprazniti. To i naši neprijatelji prepoznaju,
da Ukrajna je najplodnese i naj bogateše
mesto vu celi Rusiji.

KAJ JE NOVOGA?

Iz bojnog polja.

Pitam tebe sree moje,
Kaj si ovak žalostno?
Odgovora sam ja dobil,
Kaj ne bilo vugodno.

Na božić su svi veseli,
Gda se Jezus narodi,
I čerlenu božićnicu
Jim iz srca podeli.

Kak nebi bil ja žalosten
Vu kervavim taboru,
Već četiri božić me je
Zastigel tu v logoru.

A ja tužen soldat ovdii,
Koj nećujem zvona glas.
Mesto zvona štuk nam rozdji
Vu minuli, svaki čas.

Zmislil sam se za svu ženu
I za dećicu moju,
Kakli otec ljubim verno
Čću svu familiju.

Došel nam je sveti večer.
A ja tužen ovdii sam,
Med gorami i vu šumab.
Mira v srecu ne ima.

Vu ovo vreme su rusi s velikom silom
navaljili na Magjarsku zemlju. Pri Uzoku
su vdrli vu našu domovinu, prevzeli su gor-
nju stran Zemplinske varmegije i rekli su
da do Budapešte ne budu postali. Pri nka-
šenje rusov je i vodja magjarskih seregov
svoju reć imel. Magjarski regimenti su nad-
vladali i zbili ruske serege. Rus je bežal
kak je mogel. Naši vitezi su jih tirali. Med
onimi, koji su ruse tirali, bil je i Lončarić.

Jednu noć su došli vu jedno selo, koje
je na granici ležalo. Kapitan njim je zapo-
ved dal, naj se svaki namesti vu hiže, ali
naj zamo s jednom okom spi, ar je mogu-
će, da bude se rus vu noći vu navalu pustil.

Lončarić je vu maloj, prostoj hiži kvar-
telj dobil, ali niti nije mogel, niti se nije
podufal spali. Vu noći se mu je začulo, kak
da bi na najži nešći iz tiha javkal.

Nikomu nikaj nije rekel, nego vu zor-
ju je pušku vu ruke vzal, pak na najže
išel, da pogledne gdo je tam? — Jeden
oranjeni ruski vojnik je ležal na seni. Pri-
jel ga je Lončarić i iz najza doli odnesel.

Gdo bi mogel opisati, kak se je začu-
dil, gda je vu oranjenom rusu spoznal njeg-
voga negdašnjega poslovdju, Cvukanov Ivana.

— Imam te! — zakriknul je Lončarić.

— Smituj se mi! — veli drhćuć Cv-
kanov Ivan.

— Za smilovanje moliš? Si ti poznal
smilovanje prama meni, gda si me nekri-
voga vu rest spravil?!

— Istina! — veli rus plaćuć, — zlo-
ćesti človek sem bil. Ali oprosti mi! Doma
me žena čeka s dvojom decom. Naj me za-
klati! Smituj se mi!

— Od Boga prosi oproćenje, — veli
Lončarić premišljavajuć vu sebi, — i rekel
mu: Vezda te odnesem.

Rus je zatulil i zažmeril svoje oči.
Znal je, da ga Lončarić k vešaljki nese.

Lončarić rusa na hrbet hiti i nese ga
daleko. Niti nije tak dugo postal, dok ga
nije do logora odnesel, vu jeden špital.

— Gospodin doktor! — rekel je Lon-
čarić, jednoga težko oranjenoga ruskoga voj-
nika sem donesel. Prosim naj mu rane za-
vežeju, ar decu ženu i dvoje dećice ima doma.

Falat kruha i plehuatu skatulju s kon-
zervom je dal Cvukanov Ivanu, koj je za-
čudjeno gledal na Lončarića.

Lončarić prama rusu pogledne i veli mu:

— To je osveta jednoga kršćenika! —
i s tem je ostavil Lončarić rusa, pak je
odišel k svojoj kompaniji, koja je rusa ti-
rala prek karpatske planine pri Uzoku.

II.

Strahoviti čin jednoga sultana.

Mehmed arapski sultan, da bi njegovii
oficiri hrabreši bili i bolje harćevali, je po
sledecim načinu vkanil svoje ne izskolane
i nevućne oficire:

Nekoliko vojnikom je obećal veliki dar
ako bi se tak kazali, kak da bi mrtvi bili
i dali bi se vu na groblju vu grufte zako-
pati, na koje je on luknje napravil, da za-
kopani vojniki nebi prez zraka zađušili se.

Dospomenul se je s njimi takaj, kaj
budu ovi iz grufte čez luknje odgovorili,
ako bude jih on pital.

Gda su vre ovi vojniki vu gruflih za-
kopani bili, dozval je sultan svoje oficire
pred jednoj bitki k gruft, pak jim je tam
govor držal, kak budu oni na drugom svetu
blaženi i kak bude onim dobro išlo vu Pa-
radižumu, koji na bojnom polju vumreju.

Da jim dokaze da su njegve reći isti-
nite, pred luknje gruftov jih pozove i onda
glasno ovak reće:

— Vi blaženi, koji tu počivate, vu ime
Allaha odgovorite mi, kak vam ide na dru-
gom svetu?

Na sultanove reći se iz gruftov sledeći
odgovori čujeju:

Sedel jesam na kamenu,
Pak sam tužno zdihaval:
Bože! Bože! milostivni
Gda bum i ja svetkuval!

Kad sam ovo promišljaval,
Pošal ovaj moliti:
Dragi Bože nas vojnike
Naj nigdar ostaviti!

Ja bi moral dragi Jezus
Tebe danas hvaliti,
Pak nemorem, Bože dragi,
Odpusti mi grehe ti!

Ah ti Bože milostivni
Smiluj se ti ovdni nam!
A ja sužen s tužnim srcem
Pozdrav vam svim pošiljam!

Na bojnem polju

Magdalénics Ferenc
rörsörmester.

— **Zivež pod morjom.** Lord Rhondda englezki zivež-kontrolor je u Newportu govor držal, u svojim govoru povedal je, da su nemške podvodne ladje 1917. decembra u jednom tjednu tri million font speha i četiri million font sira potopili.

— **Nešreća na morju.** Worsond zvana englezke paroladja je januara 15 ga blizu Bretagna potonula. Sedem marinerov ih je vumrla, a trinajst su spasili.

— **Nesreća jednoga brusara (šlejar)** Macsiga Istvan gaigócki šlejar se je prama Nagyszombatu žuril s njegovim kolcih koje je moći bilo i kuriti. Šlejar s malim sinomom poleg kolah išli, žena pak male kćerke su u kolah sedeli. Pri jednomu zavoju su se kola prekopicnula i žereča peć je na šlejaricu i na decu opala. Deca su vumrla, ženu pak su teško oranjeno u špital spravili.

— **Nešreća na elektrišu.** V Budapešti je Ecker Istvan zidar doli opal iz elektriša. Kotaci su mu levu nogu odrezali. Nesrećnoga zidara u špitalu vraćiju.

— **Kradjenje u hotellu.** Klein Jenőva žena je u Budapešti na redarstvu tužbu zdigla, da su njoj nepoznati činitelji u hotellu, de je stanovala iz ormara njene dragulje od 30 jezer korun vrédnosti i jezero korun penezu vkrali.

— **Zgoreti mešin.** Poleg Debreczena u Kaban občini je jedan, poleg željezničke stacije lezeći paromelin iz nepoznatoga zroka zgoreo. Vu melinu je mnogo žita i melja zgorelo.

— **Rusija proti Romaniji.** Iz Berlina javiju, da je Rusija s Romaniom posvadiła. Rumunjsko poslanictvo budu iz Rusije van spravili.

— **Bratjanu se je zahfalil.** Bratjanu rumunjski ministerpredsednik se je zahfalil za njegovga nasljednika su Avarescu generala imenovali.

— **Čerlena garda.** Iz Štockholma javiju, da je čerlena garda kolodvora od varasa Helsingforsa osvojila. Stacionzefta i već činovnike su vumrili.

— **Igra s oružjem.** V Csikszeredi se je Szász Lajos 16 léta star učenik se je jednom nabitom puškom igral. Puška je puknula i kuglja je učenika u srce trofila. Odmah je vumrl.

— **Bavarski kralj na frontu.** Lajos bavarski kralj je na francuzkim frontu pohodil bavarske čete i odlikoval nekoje hrabre vojnike. Pohodil je i Vilmoš cesara i kad se je nazad povraul, pohodil je u Stuttgartu vürttembergsku kraljsku familiju.

— **Samoubojstvo u kavani.** V Budapešti se je Frank Józef 31 lét stari činovnik u jednoj kavani na smrt strelil.

— **Bratjanu se je zahfalil.** Iz Bukaresta javiju, da se je Bratjanu ministerpredsednik i čeli rumunjski korman zahfalil.

— **Vumrili su «copernicu».** Vu Mondorlaku (Aradvarmegjija) su mrtvo našli Szűcs Demetorovu ženu koja je poznata bila kak copernica. Mrtvo telo je u postelji ležalo i jeden veliki čavel je preko želudca zabiti bil u jednu desku. Krvnika žandari iščeju.

— **Smrt na ulici.** V Budapešti pred jednom hižom je Róth Adolf 61 léta star posebnik skupa opal i vumrl.

— **Vhradjenje na vlak.** Szarvasi Jenő predstavljac je u Budapesti pri redarstvo javil, da med stacionu Érsekújvár i Párkányana su mu nepoznati činitelji jednoga kof tera vkrali, vu kojem su oprave i rublje bile od 7 jezer korun vrédnosti. Szarvasi misli, da su mu ove stvari dva soldata vkrali koji su u Parkanyu stavili čuga.

— **Smrt u slastičarnici.** V Budapešti u jednoj slastičarnici je Pollák David 64 léta star posebnik skupa opal. Dok su branitelji došli, Pollák je već mrtve bil.

Allah nas je jako i prejako nadaril. Neizmerne radosti si vživamo, od kakvih na zemlji vandrajuci človek niti pojma neima.

Od te čude su oficiri bežali k svojim šregi, pak pripovedali kaj su iz gruffa čuli na kaj su vojniki takvu volju i kuraža dobili, da su neprijatelja nadvladali i potirali.

Ali krvoločni i bez srca sultan, da nebi moral nadariti svoje vojnike, koji su se dali zakopati, pak da se nebi zeznalo ovo njegovo delo, je vu gruffe napravljene luknje zapihal s ilovačom koju si je vre predi poleg gruffov pripravil. Vu gruffu bivši vojniki su se svi zadušili.

III.

Kakov je dober den, takov je Bog daj!

Gda je Nemška 1870-og leta vojsku vodila proti Francuzkoj, nemška vojska je Sedana zvanog francuzkog varaša i okolicu obsela. Blizo toga varaša na cesti je jeden nemški oberleitnant nekoliko francuzov poloviti dal, ar je mislil, da su špejoni. Za to jih je vu bližnji varašinec dal odpelati na varaške hiže, da iztragu vodi proti njim.

Birov francuz toga varašince je ponudil oberleitnantu kupicu sligovice, da se malo okrepi. Oberleitnant je na jeden mah

izpil zganicu. Ali se je prestrašil, ar ga je vu požderaku i vu žaludcu jako počelo grizti, ar ono, kaj je izpil, nemre drugo biti kak gift, čemer. Oberleitnant izvadi svoju pistolju, pak na birova nameri i reče mu:

— Ti galzenjak! Vu kupici, kaj si meni dal, je čemer bil!

— Prosim ponizno, nije bil čemer, nego sem se prevaril, pak sem iz one flaše natočil kupicu, vu kojoj je ocet bil, — odgovori birova.

— Tak? — veli oberleitnant, — i pogledne flašu. Zaistino, ocet je vu flaši bil. — Čekaj galzenjak, nebuš ti drugda jednomu nemškemu oficiru octa dal piti.

Leitnant zeme iz ormara tri velike pehare, svakoga napuni s octom, pistolju nameri na birova, pak na tam stojeće dva prisežnike francuze, pak jim reče:

— Izvolite gospoda! Jeden, dva, tri! Ovi s očima moleć glediju na oberleitnanta, ali to nikaj ne hasni, vu minuti su izpili s octom napunjene pehare.

Birov i prisežniki su od velike boli tancali po hiži i preklinjali onega, koj je octa izmislił.

— **Kratjev dar.** Karoly magjarski kralj je iz svoje zalih razno rublje daroval vojnikom.

— **Grabežno umorstvo.** Vu Méhcut (Bács-Bodrogvármegjija) občini su do vevda nepoznati činitelji, brščas begunci, s bajonotom na smrt vpicili ženu Varga Janoša jeoau bogatu ženu i njenu 18 lét staru kćer. Ubojci su porobili ženu odnesli su jednu šparkasku knjigu, banjke i sitne penese vekse vrednosti.

— **Samoubojstvo.** V Nyiregyhási se je po imenom Kudekka Józef sluga strahovitnim načinom skončal. Zapri, se je u svoj stan poleg postelje se je sel, med koljene je prijel pušku, čev u usta vtéknuł i onda sprožil. Sus mu je glavu na falate raztrgel. V jednom listu piše da se skončati, mora jer je jako betežen.

— **Vhitjenje.** Parizke novine javiju iz Athéna, da su Skuludis i Lambrost negdašnje grčke ministerpredsednike, na dalje Triantaphillakos i Zalekosta negdašnje ministre vhitili. Sve skupa budu iz Athéna van tirali.

— **S Ukrajnom smo svezali mir.** Iz Brest Litovska februar 9 ga službeno javiju: s Ukrajnom su mirkontrakta svezali i 9-ga februaru u jutro ob 2 vuri podpisali. V Budapeštu i vu Berlinu je ov glas veliko veselje zrokuval med ljudstvom. Odmah su hiže s zastavami nakinčili jer narod raduje se prvomu miru.

— **Samoubojni dijak.** V Budapešti je jeden mladi človek s moata u Dunaj skočil. Vu vodi je za pomoć kričal. Ribari su mladoga človeku spasiti steli, ali ne je bilo moguće jer samoubojnik je već vtonul. Na mostu su jednoga kaputa našli, vu kojem je jedna željezničpa izkaznica bila na ime Tolnai Mikloša. Samoubojnik je Tolnai Mikloš gimnazijski učenik, bil koj je već jeden dan prije s doma otisel. Zrok samoubojstvo je nepoznat.

— **Kralj na talijanskim frontu.** Karoly magjarski kralj je januara 30 ga s generalom Arzom u Udinu putoval, kam je 31 ga u jutro dolazil. Ovde je pohodil naše čete, i hvaliti nje. Februara 1-ga povratil se je preko Cadore u Toblach, i od onud na željeznici u Innsbruck.

— **Umorstvo na čugu.** Iz Baje prama Szabadki na čugu je Gyuráki Antal zvaní štrazamešter jednoga nepoznatoga cugsfirera opomeul, jer se je prama ženam jako špejano ponašal. Cugsfirer je predi s nožom grozil štrazameštra, nato pak je revolvera van zel i na smrt ga strelil. Dok je čug u Szabadku došel, krvnik je skočil.

Pšem iz tabora.

Stopram sem ja junak u devetnajstom leti. Več ja tužen moram na frontu strelati. Glasuju se puške, glasuju se štuki, Vnoge majke sinek vu velkoj nevoli. Vu rumunjskoj zemlji z kamena planine, Vnoge majke sinek pod gorom počivle. Nebeske ftičice lépo nam spévaju, A mladi junaki suzice brišeju. Me rodjeno mesto kak si u lépom mestu, Ovdj pak mi u bregu nit sunce ne svéti. Preše su nam leta, kak smo z doma dišli, Ali tužen neznam, gda mo nazaj došli. Dragu sem si stavil u malim Medjimurju, A mene pak čeka kuglja tu vu boju. Dragu sem si stavil vu lépoj mladosti, Bolje, da bi vumrl, da neč bil u žalosti. Vnoge temne noći vuni si prespimo, Al od kuglje štuka ništ se nebojimo. Moj mili pajdašek opal je on doli,

Zadnje rēc mu bila: Jezuš mi pomori!
 Skopali smo groba pod gorom visokim,
 Pak smo ovak rekli: naš pajdašek s Bogom!
 Particu mu spleli z bōra zelenoga,
 To je na znamenje sinku z Medjimurja,
 V noći mesec svēti, zvézdice igraju.
 Ober naših glavah kuglice fučkaju.
 Moja draga majka nak se žalostiti,
 Da ja tužen moram v velkim ognju biti.
 Vu rumunjskoj zemlji visoke planine,
 Drugo se ne vidi nebeske visine
 Moja postalka je ta črna zemljica,
 A vajnkūšec mi je ma mila puškica.
 Z doma sem odišel šestnajstoga leta,
 Gda je ruža bila najlepše rezevereta,
 Cvel je meni šipek vu lēpoj mladosti
 Ve pak moram tužen puškicu nositi.
 Srce moje tuče, kak vu turnu vura,
 Komendant nam veli: naprej deca, hurra!
 Glasiju se puške, glasiju se stuki,
 Vnogi mladi junak v jako velikoj muki.
 Spisal sem ja pšem, Medjimurje poslal,
 Poljeg toga sem si suze z oči brisal.
 Lēpo vas pozdravljan sve skup v Medjimurju,
 I dalje ostanem veren k našem kralju.

Vu Rumunjskoj. Kernyák György vojnik.

23 magyar hold birtok Kozlovcsákon (Szentorbánhegy) Stridó mellett két házzal eladó. A birtokból ca 3/4 hold termő szőlő, 8 hold erdő, a többi szántóföld és rét.

Eladási feltételek megtudhatók az eladással megbízott

Csáktornyai Takarékpénztár R.-T.-nél
Csáktornyan.

Vu Kozlovčaku (Szentorbánhegy) blizo Štrigove je 23 mekot (magyar hold) imetka sa dvemi lepimi hižami na prodaju: od toga imetka okolu 3 i pol mekote su gorice, 8 mekot šume a drugo pak oranica i senokoša.

Prodavne kondicije moreju se dobiti pri

Čakovečki (stari) Šparksai,
koja ima naloga toga imetka prodati.

Hengerszék hengerek rovatkolása és csiszolása

leggyorsabban a téli hónapokban eszközözölhető, küldje tehát hengereit azonnal a

Magyar Motor és Gépgyár Részvénytársasághoz, Szombathelyre.

Kézidarálókat,

szecskaavágókat, járgányokat, kukoricamorzsolókat, ekéket, vetőgépeket, cséplőgépeket, kaszúkat, aratógépeket és mindenfajta mezőgazdasági eszközöket szállít a legerősebb és legolcsóbb kivitelben

Lukács Lajos és Társa
Budapest, V., Szalay-utca 2.
(Falk Miksa-utca sarkán.)

Mezőgazdasági gép, műszaki elektrotechnikai üzlete

Telefon interurbán 51-33.

Ručne žrvnale,

pljuge, sečkare, mašine za repo rezati, vitle, mašine za kuruzu ružditi, mašine za sejanje, mašine za mlatiti, kose, mašine za kositi i svakojačko gospodarsko orudje vu najjačehi čeni trzi

Lukács Lajos és Társa
Budapest, V., Szalay-utca 2.
(Falk Miksa-utca sarkán.)

gospodarskoga orudja štacun.

Telefon interurbán 51-33.

CSAK
RÁDIUM
SÓSBORSZESZT
használjunk test és egészség-
ápolásra.

Nagyüveg K12—
Középüveg „6”30
Kis üveg „2”20

Gyártja: A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszflonómító Részvénytársasága
— Nagykanizsán. —

Egy csinos, tiszta

butorzott szoba

azonnal felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

iparos és kereskedő előfizetőink cégét
a rovatban díjmentesen
közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

iparos és kereskedő előfizetőink cégét
a rovatban díjmentesen
közöljük

Borkereskedő: Mayer Károly Csáktornya	Férfi szabó: Ivácsics Ignác Csáktornya	Órás- és ékszerész: Pollák Bernát Varazdin	Kelemen Imre Csáktornya
Börkereskedő: Mayer Testvérek Csáktornya	Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (kőszén, faszen, magvak és a „Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet” raktára Csáktornya	Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és Fia Csáktornya	Deutsch Zsigmond Csáktornya
Borbély és fodrász: Mádasdi Nándor Csáktornya Mik Szilárd Csáktornya	Gräner Testvérek Csáktornya Mráz J. Csáktornya Stránia Testvérek Csáktornya	Uri- és nőidivat, játék- és diszjúárú: Kelemen Béla Csáktornya	Schlesinger Mór Csáktornya
Mézeskalácsos és vassz- gyertyaöntő: Eszényi Mihály Damása	Kávéház: Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya Deutch Jenő Csáktornya	Vaskereskedés: Bernyák Károly utóda Csáktornya Binder Károly Csáktornya	Bagola István vendéglője Csáktornya »A vasúthoz« Singer Salamon Kisszabadka Sőjtöry János Drávanagyfalu Novák József Drávanagyfalu Deutch Adolf, nagyv. Drávasáárhely Leitmann Bálint Szentilona Baumbach Rezső Szentilona Reiner János Ráckanizsa vegyeskereskedés, Petánczi savanyuvíz központi raktár és szállítási vállalat
Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület	Kötélgyártó: Petrics Ignác Csáktornya	Vendéglők: Prückler Károly Csáktornya Pecsonnik Ottó Csáktornya Hencsey Gábor Csáktornya Antonovics József Csáktornya Budai József Csáktornya Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya	Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Csáktornya Schrey György Csáktornya Zrínyikülváros Stefics Rezső vasúti vendéglős Kotor
Divatárúház: Liszt és Brodnyák Stridóvár	Mészáros: Antonovics József Csáktornya		
Fényképész: Eg. Kovács István Csáktornya			